Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiểu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

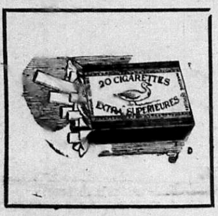

LỤC-TỈNH TÂN VĂN

DEPOT LEGAL «INDOCHINE» Nº 9448

NHỰT-BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và Chúa-nhựt

GIÁ BÁO
ĐÔNG-PHÁP
Một năm .... 12$00
Sáu tháng 6.50
Ba tháng 3.50
Bán lẻ mỗi số .... 0$05

CHỦ-NHÂN: NGUYỄN-VĂN-CỦA
Nhà báo ở đàng Lucien Mossard số 13 (gần trường-học Taberd). — SAIGON

CHỦ NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỌ
Gởi dây thép đề: LUCTINH-SAIGON
Dây thép nói kêu: Số 203-Saigon

Mua báo phải trả bạc trước và gởi ngay cho ông NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý.
Bài đăng báo thì gởi cho ông LÂM-VĂN-NGỌ, Chủ-nhiệm.

Lời rao thương mãi tính giá rẻ:
Thay mặt cho tòa báo ở bên Pháp-Quốc
Davignon, Bourdet & Cie
9, rue Tronchet — Paris (VIIIe)

LỄ KHAI-THỊ CHOLON

Một đêm nô-nức tại Trung-Huê

Cholon khai-thị! Ngày hôm qua 28 Septembre 1928 là ngày ở Cholon mở cuộc lễ khai-thị. Nói đến Cholon mà khai-thị, thì biết chẳng còn có cuộc vui chơi nào bằng, mà cũng chẳng mấy khi được có. Thiệt là từ xưa đến nay, tại Nam-kỳ nầy, chỉ có một lần khai-thị Saigon lúc nọ và hôm nay ở Cholon đây mà thôi, chớ không còn đâu lớn cho bằng kịp nữa.

Bởi nên chẳng cần phải nói cũng biết số người đến xem thật không còn thiếu một hạt nào. Từ giàu cho đến nghèo, nam phụ lão ấu gì cũng đều đến xem đủ mặt. Nói một lời là đông cho đến nỗi phòng ngủ ở Saigon Cholon không còn một phòng dư nào cho mướn.

Thôi, bây giờ để nói qua cuộc đi xem lễ khai-thị. Tiếng nói chiều mới mở cuộc lễ, mà trọn ngày hôm qua, từ sáng đã thấy thiên-hạ nô nức cùng đàng khắp nẻo, xe-hơi xe-điện mỗi chuyến đều đặt kẹo kẻ đứng người ngồi. Kể từ 1 giờ trưa sắp dẫn tới chiều thì thôi, không còn có chỗ nào mà kể cho xiết cái số của thiên-hạ nữa, chỉ nói rằng người đi tợ như nước đang cuộn chảy. Lớp đi xe, lớp đi bộ sa-số hằng hà.

Chẳng rõ chắc được cộ khởi đi hồi mấy giờ, mà hai giờ đã thấy đàng nào nẻo nào cũng có rần-rần tiếng trống tiếng kèn vang trời dậy đất.

Qua đàng nầy cũng thấy cộ đi, lại nẻo kia cũng thấy cộ đi. Lại cứ hễ một khoản thì có lân múa. Về lộ trình của cộ thì do theo trong chương-trình đã đăng trước trong báo, chẳng cần phải kể lại làm chi cho choán giấy. Còn về số cộ thì cũng không biết bao nhiêu mà kể. Nào các bang, các hộ, các chùa-miễu, các trường học, các hội, các nhà thương-gia kỹ-nghệ của người tàu ở Cholon và Saigon ước có ngoài trăm; chưng đủ thứ đủ kiểu tinh-xảo. Nhứt là cộ tiên thì nhiều cái đẹp nhứt. Còn ngoài ra thì các cộ khác như là voi, hòn non, rồng, phụng, hưu nai v. v., xem cũng được đẹp mắt. Ngộ nhứt là cái cộ của hiệu «Nhị-Thiên-Đường» chưng ông Phật mập in hệch như ông Phật mập trong nhãn thuốc của hiệu tiệm. Còn nói gì cộ đèn của học-sanh các trường thì kể có trên ngàn cái.

Đúng 4 giờ, quan Thống-đốc Nam-kỳ đến làm lễ khánh-thành chợ mới. Tại đó có đủ các quan chức cũng các đấng thân-hào Tây Nam đến dự. Về cách chưng dọn, nào là trương đăng kết thể thật rất nguy-nga tráng-lệ vô cùng. Đoạn khi đứng rượu, quan Đốc-lý thành-phố Cholon có đứng ra đọc một bài Discours rất dài. Dứt lời có quan Thống-đốc Nam-kỳ cũng đứng ra đọc một bài, kế tiếp gắn mề-đay cho các vị có công dày giúp lo trong cuộc lớn lao ấy, song tiếc vì đông người quá nên xem không thấy cho rõ được.

Rồi cuộc làm lễ khánh-thành thì trời đã sắp tối. Cộ đốt đèn lên đi cùng đàng khắp nẻo lại nữa. Bấy giờ xem lại càng ngoạn mục nhiều hơn nữa, số người đến xem lại càng nô-nức. Dưới đàng thì xa-cộ qua lại rần-rần, trên lầu các phố thì người đờm ra cũng vô số.

Ôi thôi, còn nói gì cuộc bán buôn, người ăn kẻ uống thì chẳng còn bút mực nào mà tả ra cho xiết được. Lớp ăn đứng, lớp ăn ngồi, lớp trong quán xá, lớp ngoài đường đều nghẹt. Đến nỗi có nhiều tiệm vì người tràn vào đông quá, chứa không hết, sợ sập lầu phải đuổi ra bớt. Mà mấy cái cuộc như vậy, chẳng cần nói cũng biết đồ ăn thức uống thế nào. Chẳng những là mắt mà thôi, mà nó dở làm sao là dở. Nói nhón một cái món mì cháo, có chi khác hơn là mấy sợi mì, ba hột gạo nửa sống nửa chín với ít muỗng nước lã. Ước ngày thường mà ăn một muỗng thì mửa vọt ra liền, thế mà đến hôm ấy lại ăn cào ăn cấu cũng ráng ăn. Nghĩ cũng là buồn cười.

Cộ đi tới chín giờ thì lần lần giải tán. Mà nghĩ thật cũng may quá! Cộ đi cũng đã lâu rồi, gần giải tán trời mới chan hột xuống.

Rồi cuộc cộ thì tới đốt pháo bông. Rồi từ đó cho tới sáng thì trong chợ bày các cuộc vui chơi, nào là hát bội Annam, hát Quảng-đông, vải bông giấy và ăn uống rần rần.

Cũng khá, cuộc đông đảo như vậy mà không nghe có điều gì lộn xộn, cướp giựt chém giết nhau. Chỉ có một vài đám đánh lộn bậy bạ nhau rồi thôi. Chớ còn nói gì cái thứ khều, móc, bóp, mò sơ của mấy bợm có máu xấu thì không cần nói cũng biết. Mấy khi mới có một tuần đồ là như vầy, không móc hoa, khều hoa, vọt hoa, tưởng cũng hoài cho mấy bợm.

Trọn đêm, đèn điện đốt giăng-giăng, cùng đàng khắp nẻo sáng tợ ban ngày, còn nói gì cờ-xí thì đỏ cả một châu-thành, không nơi nào là không thấy có phất-phơ khoe màu rực-rỡ.

Trọn đêm hồi hôm rồi, xe-điện, xe-hơi, xe-kiến, xe-kéo gì cũng đều chạy ra vào tới sáng, mà chuyến nào cũng đều đặc gật người ta cả thảy.

Ấy là sơ thuật cuộc chơi lễ khai-thị một ngày hôm qua 28 Septembre rồi, còn một ngày nay 29 và ngày mai 30 Septembre nữa. Chưa biết cuộc huyên-náo sẽ ra thể nào, nhưng dám tưởng chắc bữa rồi đó là bữa chánh vậy.

NGỘ SÁT HAY LÀ CỐ SÁT?

TÒA NÊN XÉT KỸ MÀ BUỘC THƯỜNG MẠNG NGƯỜI

Ai có đến Saigon, có biết, đường mé sông Chợ Ông-Lãnh khác xưa. Bởi đắp triền lộ ra sông, rộng để làm bến, nên từ mấy năm nay, mé sông chợ Ông-Lãnh hóa đẹp; cho các thương nhân cất nhà nhỏ dài theo buôn bán chẳng thương-nhân nào khác hơn các nhà làm mộ bi, làm đồ gốm, trữ chuối, trữ khô, trữ nấm. Nhà bán đồ gốm kề đâu cũng đặng vài ba, đều là của Khách-trú. Một nhà — bộ đây chắc cũng bị anh-hùng đêm hôm hay lén vào cấp những đôn những chậu để gánh đi bán dạo — Một nhà trong đôi ba nhà ấy bị trộm cắp mãi giận giăng dây sắt phía sau để tối cho điển khí chạy qua làm bẫy ăn trộm.

Sợ bị trộm, giăng dây đèn khí mà làm bẫy, thì rõ lòng cố sát nhân rồi; vì chủ nhà biết, ăn-trộm vào máng dây điển khí thì không vẫy vùng gì đặng. Quyết giết ăn trộm mà không dè, mé sông là bến nước, thuyền đậu đông kẹn, ngày những lần đêm, kẻ xuống người lên, nượp nượp.

Lối sáu giờ chiều, có tên Đồ-văn-Trợt ghé thuyền đậu gần bên tiệm. Lên bờ mua đồ. Nói mua đồ chớ làm gì cũng ăn-uống ngoã-nguê rồi mới xuống chớ. Bởi vậy, đó lên đó mua đồi mà từ 6 giờ tới chín giờ mới xuống. Giờ này, chủ tiệm cho điển-khí chiền qua dây rồi. Đồ-văn-Trợt không dè, chơn bước nhặt khoan đi xuống. Đụng nhằm dây điển, không nói rằng gì, cứ việc nằm ngay cẩn-cuốt. Bởi Trợt không nói rằng gì một tiếng nên trong tiệm không ai hay. Trong tiệm chủ tớ cứ việc đóng cửa ngáy pho-pho, chẳng quảng dưới thuyền bạn-bè trông mỏi mắt. Không biết Lái mình bị voi cái dụ đi đâu rồi sau mà tròn đêm không thấy xuống.

Sáng ngày, chủ tiệm tuốt lại bót hộ nhì hâm hở báo rằng ăn-trộm mắc bẫy, ngủ ngoài kêu không thức dậy. Có bót tới, coi ra Trợt đã chết từ hồi nào. Mà không phải ăn-trộm, vì gần bên còn một khoanh đồi mới mua, trong hầu-bao lại có mười-chín đồng bạc hiện. Thiên-hạ tựu coi, bạn thuyền tựu coi; có kẻ nhìn mặt mới tưởng, vùng nói: «Ủa nầy Lái! Lái của tôi cớ sao lại nhè nằm đây mà ngủ!» Mới hay, Đồ-văn-Trợt là chủ thuyền buôn, đậu gần bên đó. Chủ tiệm hết nói là ăn-trộm. Hết kiếu căng mình trí dày, làm bẫy bắt đặng ăn-trộm. Hết mừng tới sợ, bộ mặt điếng xanh, nghĩ mình vô kế khả thi, dỉ đào vi thượng. Nhảy! Chừng cò bót muốn bắt, thì chủ đã thừa cơ lên bước. Bắt tiểu-công, Kẻ ở biết gì, cứ đổ thừa cho chủ. Lính mật-thám còn đang tập-nã chủ tiệm đặng giải lên tòa, vì tội ngộ sát.

Phải ngộ sát đâu nà! Ấy là cố sát đó chớ. Chủ tiệm biết giăng dây đèn khí ăn-trộm vào máng lấy thì không thoát, nên mới giăng mà hại ăn-trộm đó chớ, sao rằng ngộ sát. Tỉ như không phải Đồ-văn-Trợt lầm mà bỏ mạng, tên ăn-trộm nào vào thế đó cũng phải chết vậy. Ăn-trộm bị chết, chủ tiệm không có tội hay không? Ăn-trộm có tội ăn trộm, chủ tiệm không đặng lấy quyền riêng hay là luật riêng, phép riêng của mình mà xử.

Mà Đồ-văn-Trợt là chủ thuyền chớ không phải ăn-trộm như lời chủ tiệm khai. Ăn-trộm gì lại có khoanh đồi một bên với 19 đồng bạc trong túi. Vả lại bạn-bè đã nhìn mặt rõ ràng rồi. Thế thì tội ấy, chẳng phải là tội ngộ sát, mà rõ là tội cố sát; quyết hẳn giăng dây đèn khí mà giết người đó chớ. Thoản lại, chủ tiệm mắc tội giết người thì đã đành, còn mạng tên Đồ-văn-Trợt đây mới sao? Tòa mới xử sao cho vừa lòng vợ con tên Trợt? — Vì biết Trợt là người có thê nhi, một tay buôn-bán làm ăn mà chi độ, chẳng may Trợt chết rồi, ai bảo hộ thê nhi? Ấy là chỗ yếu, tòa cũng nên ngừa giùm cho những kẻ quê mùa dốt nác.

Chủ-tiệm không những đền tội cố ý giết người mà thôi, mà còn phải thường mạng Trợt cho vợ con tên Trợt. Ấy là lẽ công.

LÂM-VĂN-NGỌ

Cáo lỗi

Hôm qua nhân vì nhằm ngày lễ khai-thị Cholon, phần nhiều ấn-công đều nghỉ, nên báo không thể ra sớm, trước 2 giờ là lúc trong Cholon khởi làm lễ khánh-thành. Vì vậy nên bổn báo đành phải đình lại hết một số bữa thứ sáu của chư qui độc-giả.

Nay xin có lời cáo lỗi và ước mong chư qui độc-giả cũng lượng tình cho. Ấy cũng bởi sự tình-cờ nên không có lời cần cáo trước.

Tòa soạn.

Việt-Nam Ngân-hàng

Tiền gởi vào sổ **Tiết Kiệm** *ở Công-ty* **Việt-Nam Ngân-Hàng** *rút ra lúc nào cũng đặng, khỏi cần cho hay trước.*

HOAN-HẢI TÂN-VĂN

Chết-giả 18 năm mới sống lại

Trong một dưỡng đường tại Johannesburg (Đức-quốc) có một người đàn-bà chết giả 18 năm, nay mới sống lại.

Năm 1910, người chồng (đã nạp lễ sính rồi mà chưa cưới) của người đàn-bà ấy bị việc rủi ro mà phải tổn mạng. Người đàn-bà ấy lúc đó tuổi mới hai mươi, thoạt hay việc chẳng lành như vậy, thì liền ngã xuống mà chết giả.

Mười tám năm trường, người đàn-bà ấy cứ nằm thiếp thiếp, mỗi 2 giờ đồng hồ thì dùng ống mà đổ thuốc và sữa mà nuôi sống người đàn-bà ấy. Càng ngày người ấy càng ốm, duy còn da bọc xương.

Nay người ấy đã sống lại, tỉnh lần lần, đến nay đã biết lại hết các việc, đủ trí hóa như người thường, tay chơn co dỗi như thường, không dơ không cương, duy có lời nói thì tuồng như quên, nói ú ớ, rặn chẳng ra lời, và có một điều lạ hơn hết là tánh nhác lắm, hễ ai đến gần bên giường thì người ấy liền trùm mền cùng ngất lại mà trốn.

ĐÁM TÁNG LONG-TRỌNG

Quan Đốc-phủ-sứ HUỲNH-VĂN-TÙNG

Bài ai-điếu của quan Thống-Đốc Nam-kỳ

Theo bài lược thuật đám táng quan Đốc-phủ-Sứ Huỳnh-văn-Tùng trong số báo hôm qua, có nói khi hạ rộng quan Thống-Đốc-Nam-kỳ có đứng ra đọc một bài ai điếu, vậy nay bổn-báo xin đăng bài dịch của Chánh-phủ ra đây để hiến cho đồng-bào duyệt-lãm:

∴

Các ngài,

Bổn chức rất cảm động đến đây thay mặt cho Chánh-phủ Nam-kỳ mà từ biệt một lần chót quan Đốc-phủ Sứ Huỳnh-văn-Tùng, ngài là một viên quan đang làm mô-phạm, một đấng làm người biết giữ gìn danh giá rất cao.

Nay ngài từ lộc thì Chánh-phủ mất hết một tay phụ-thần trọng-yếu, xứ Nam-kỳ mất hết một người con có công cán rất nhiều, đã có tánh cao sang ít thấy, lại còn thêm tâm tình trung hậu khác thường. Còn nước Pháp thì thương tiếc ngài là một người con ở chốn xa xuôi, biết lấy tài-năng cùng đức-hạnh mà làm vinh diệu cho Chánh-phủ rất nhiều.

Riêng phần bổn chức, thì bổn chức đau lòng vì sớm mất một viên phụ-sự chắc chắn, hết lòng, kín nhiệm, đã biết cư xử vuông tròn, làm cho các vị Thống-đốc tiền nhậm đều yêu vì và tin cậy như thể anh em. Và nói tới đây thì bổn chức liền nhớ tới mấy tháng trước, quan cựu Thống-đốc Gourbeil kinh quá Nam-kỳ, có tỏ tình quyến luyến với quan Đốc-phủ Tùng là người ngài đã biết ngày xưa mà ngày nay ngài còn rất vui mừng thấy mặt cũng cứ ở một nơi như trước; tình ngài quyến-luyến ân cần tới xưa chẳng có thay đổi chút nào.

Quan Đốc-phủ Tùng mà đặng công nghiệp hiển vinh khác thường thì chẳng qua là một lẽ công nhiên đó vậy.

Ngài xuất thân nơi trường Bổn-quốc, bổ làm thơ-ký học tập tại dinh Thống-đốc ngày 1er Juin 1901; ngài thăng chức lần lần hết ngạch thơ-ký, kế lãnh chức Huyện năm 1914, chức Phủ năm 1918. Chưa chi ngài đã lên tột bực quan trường; Chánh phủ thấy ngài cùng đường rất sớm, mà muốn thưởng công cán lớn lao của ngài, nên mới vì ngài mà đặt thêm một chức Đốc-phủ-sứ tuyệt hạng đặng ban riêng cho ngài.

Về phần nhà-nước Đại pháp, vì ý muốn tôn trọng tánh tình lương thiện, tài năng mẫn cán và tấm lòng trung nghĩa tri tri của ngài, nên năm 1922 có ban cho ngài tước Ngũ-đẳng Bửu-tinh, và năm 1927 tước Tứ-đẳng Bửu-tinh, là những phẩm tước mà viên quan một tuổi với ngài ít khi đặng vậy.

Phẩm tước ấy mà ban cho ngài thật là xứng đáng chẳng gì hơn. Ngài là một bực viên quan trọng yếu, thanh liêm rất mực, dầu biết đi ngồi lục tỉnh thì hưởng đặng danh lợi nhiều bề, mà vẫn một lòng chẳng đoái, quyết ở hoài một chỗ mà lo chức vụ khó khăn của nhà-nước đã giao cho mà gánh vác. Người như vậy mà thưởng công như vậy thì là xứng đáng biết bao.

Vì quan mà nay ta đau lòng vĩnh-biệt, lúc sanh-tiền, đã nêu lên tại Văn-phòng Thống-đốc một cái gương cử-chỉ lưu-truyền gần rất to. Hai mươi bảy năm trường lấy trong sanh mạng mà lo về chức vụ mà biến hết bộc-thân, không biết nghỉ là gì, chẳng biết xin phép là chi cả thảy.

Rủi thay, chí chẳng thối mà sức người suy-giảm; lòng quyết lo bua việc cho chức-phận vuông-tròn, mà rốt rồi, ngài ngại-ngại lo-lo, tới tháng ba ngày trước, ngài phải buộc mình xin phép nghỉ lần thứ nhứt, vì ngài nói bây giờ ngài cần phải «nghỉ an lâu dài mới đặng.»

Hỡi ôi! dè đâu lời nói ấy chẳng có lầm sai.

Bịnh ngài thêm nặng từng ngày; đặng mấy tháng thì hẳn thật ngài vào cảnh «nghỉ an» đó vậy. Cho đến lúc lâm-chung, ngài vẫn an lòng can-đảm, coi việc sống-thác gần bên như thường; ngài lo trước cho tới những đều mảy-mún về cuộc tống-chung của ngài và những việc phải làm đặng chỉ độ nỗi tình gởi lại trần-gian.

Quan Đốc-phủ-sứ Huỳnh-văn-Tùng để lại cho ta một cái gương công-thần cúc cung tận tụy, một cái gương làm người rất xứng-đáng vì tài-trí quang-minh, vì tâm-tình đoan-chánh, vì tinh phán-đoán công-bình, vì lương-tri lương-năng mau rành mau hiểu.

Đời ngài, gần hết, thì đã cống-hiến cho chánh-trị Nam-kỳ. Cho đến lúc mãn phần lao-khổ với quốc-gia, ngài hồi dương thấy hết công-nghiệp đã làm mà thích chí như hiền-nhơn ngày trước, Chánh-phủ cũng còn mượn thêm một lần chót cái dung-nghi tốt-đẹp và cao-sang của ngài, đặng để làm gương thiên-cổ cho bọn đương-thời và đoàn hậu-tấn soi đó mà thấy hiển-hiện một đấng con người biết cần tư-cách mà vẫn khiêm cung.

Người nay vĩnh biệt, để lại một nhà rơi lụy bi ai: nầy là cha già đau đớn cho con một của mình, mà là con đã làm vinh-hiển tông-môn; kia là vợ yếu từ đây phải lãnh phần gánh nặng phù-trì ba trẻ mồ-côi nhỏ dại.

Gia-quyến của người ngày nay chan hòa giọt lệ; còn chúng ta đây thì đã dư biết thể người, cho nên cũng rất đau lòng mà xin phân ưu và chung-cùng giọt thảm.

Hỡi quan Đốc-phủ-sứ Huỳnh-văn-Tùng, cầu xin cho ngài an giấc ngàn-thu.

Lúc sanh-tiền ngài đã hết lòng giúp Chánh-phủ rất lâu, thì ngày nay Chánh-phủ phải xét công ngài, mà ân-cần lo cho qui quyến, ơn đền nghĩa trả chung thỉ trọn nghì.

Ấy là lời của bổn-chức hứa quyết từ đây. Có linh xin hưởng!

ĐUỐC NHÀ NAM

«**Đuốc Nhà Nam**» *ra đời! Tiếp được tin chắc-chắn rằng tờ báo* «**Đuốc Nhà Nam**» *đã ra đời, hôm ngày 27 Septembre 1928.*

Tờ «Đuốc Nhà Nam» hiện giờ mỗi tuần xuất bản ba kỳ, rồi ít lâu xếp đặt yên sẽ ra hằng ngày.

Tòa soạn ở tại đàng Lagrandière số 72.

Bổn-báo lấy làm vui mà kính chào bạn đồng nghiệp và cầu chúc cho «**Đuốc Nhà Nam**» *được vĩnh viễn, ngày càng thạnh phát. Cũng xin giới-thiệu cùng quốc dân.*

L. T. T. V

Thần-Tài gõ cửa, để chờ bạc muôn bạc ngàn bạc trăm tới cho đồng-bào làm giàu. Ấy thật là một dịp rất nên may-mắn lạ thường. Chi phí ra có 2 đồng mà gặp vận may, của hốt vào hằn-hà sa-số: nào 6 muôn! 2 muôn! 1 muôn! 5 ngàn! 2 ngàn! 1 ngàn! 5 trăm! nhiều thật là nhiều! Vậy thì đồng-bào ta nên mau mua số của hội « Nam-kỳ Bổn-quốc Đức-Trí-Thể dục » đi. Mỗi số 2 đồng.

TIN KINH-ĐÔ

Lại lính tập làm ngang

Cách hai tháng nay ở cửa biển Tam quan nhà nước có phái những lính-tập, ở đồn Bồng-sơn đến gác những ghe thuyền xuất nhập xem có kẻ nào đau thiên thời (choléra) để đem đi nhà thương cho khỏi truyền nhiễm, sự để phòng ấy thật là hạnh phúc cho dân, nhưng bọn lính tập đến chốn thôn quê tha hồ dọa nạt mới sanh ra nhiều việc lôi thôi; nay xin kể một việc đánh lộn như vầy:

Ngày 4 tháng 7 khi năm giờ chiều, lý trưởng làng Thiện-xuân đi dạo mát ở mé biển Kiêm-bồng, vừa thấy hai chiếc ghe ngoài biển ghé vào, dầy xuồng vô bờ, để mua gạo hay là lấy nước, vừa gặp một tên lính đến hỏi rằng: Bây đến đây sao không xin phép tao, ai cho phép vô bờ? mà bây vô tự-thị vậy, để tao bắt đem về thưa quan Thương-chánh phạt. Một ghe ở Quảng-nam nghe nói sợ hãy lót cho tên lính 0.50, tên lính cho đi ngay, còn một ghe ở Quảng-ngãi thì anh lái không lót, ên tình ra oai dọa nạt rằng: tao bắt mầy về Thương-chánh thưa quan phạt xem. » Lái trả lời rằng: « ghe tao có thuế, có quyền ra vô trong mé biển ở trong xứ Đông-dương nầy, mà trước khi ghe vô ra đã có các sở Thương chánh cho phép thì tao cứ đi, có đều chi trái phép luật nhà nước phạt mầy không có quyền ngăn trở sự vô ra của ghe thuyền được » Lính bắt lỗi rằng: « Sao mầy dám kêu tao bằng « mầy » ? Tên lính giơ tay đánh anh lái, lý trưởng thấy vậy lại can ra không cho đánh nhau. Lý trưởng nói với lính rằng: « Anh đánh người ta và những đều anh đã buộc đó trái hẳn với bổn phận, phải để cho người ta đi, không thì tôi đi báo quan»

Lính mới thả lái đi, lật đật về sở kêu anh em ở nhà mà thuật câu chuyện lại rồi rủ nhau hiệp sức lại mỗi tên một cây đồng gánh đi kiếm lý trưởng và lái để đánh. Bọn lính đi ngang qua nhà ông Bái-Phương thấy lý trưởng đang ngồi nói chuyện trong nhà, lên tiếng kêu lý trưởng ra đánh, vừa có Hương kiểm nghe kêu vậy, liền hỏ lên rằng: « Dân đâu, bắt mấy tên lính trời lại lính sao dám đến đây đánh ông xã. » Dân lên áp vào bắt trói lại. Hương kiểm đi báo quan Thương-chánh. Quan liền đánh dây thép cho quan đồn Bồng-sơn và quan phủ, sáng mai có quan đồn xuống, không có quan phủ, kêu hết lính và làng vào nhà Thương-chánh lấy án kết, rồi quan đồn và quan Thương-chánh xử rằng: Lính đánh là quấy và làm đều trái phép với lái ghe thì lính lỗi nhiều, nhưng mới một lần thứ nhứt, hỏi làng tha lỗi cho lính, để quan đem về đồn phạt.

Làng được lính thua lần nầy lần đầu hết, biết sau nầy có được như thế nữa không?

LỜI CẢM TẠ

Gia-quyến Quan Đốc phủ sứ Huỳnh văn Tùng cùng các viên quan Langsa và Annam bè Phan-rí lấy làm cảm cảnh cái thạnh-tình mà quí ông quí bà đã ra lúc đưa linh-cửu Quan Đốc-phủ tới mộ-phần nên xin trân trọng mấy lời để cám-ơn quí ông quí bà.

Gởi 0$63 (có gởi thơ) cho Mme **Nguyễn-thị-Truyện**, 103 rue d'Espagne, Saigon, mà mua một cuốn tiểu-thuyết **TÂM LÒNG NHI-NỮ**, đọc chơi cho tiêu khiển ngày giờ.

THI HỌC NGHỀ CAI TÀU

Ngày thứ hai 1er Octobre 1928, đúng 7 giờ sớm mai, tại Saigon, trong Trường-máy số nhà 65 đường Đỗ-Hữu-Vị. chỗ sở coi việc tàu và máy móc, sẽ mở cuộc thi vào học nghề coi máy tàu xà-lúp (opprentis patrons de chaloupe)

Người xin thi phải đúng 17 tuổi.

Phải gởi đơn mau mau: ở các tỉnh thì gởi tới tòa-bố; ở Thành-phố Saigon và Cholon thì gởi tới dinh Đốc-lý hay là gởi tới Trường-máy (sở coi việc tàu và máy móc),

Phải gởi theo đơn:

1° Tờ khai-sanh;

2° Tờ giấy chứng của trường minh học.

Khỏi nạp giấy thầy thuốc: người nào thi đậu rồi thì có quan thầy Nhà-nước khán bịnh.

Người nào muốn thi mà nghèo thì Nhà-nước cho giấy tàu cùng giấy xe lửa đặng đến Saigon mà thi; như thi rớt thì cũng đặng giấy về.

Quốc-tế Tiết-kiệm Hội

(Vạn-quốc trữ súc Hộ)

HỘI NẶC DANH PHÁP ĐỂ HIỆP VỐN

Tư bổn của hội 65.000 lượng (1/2 đóng rồi)

2.000.000 quan thập lang (1/4 đóng rồi)

QUẢN-LÝ CÕI ĐÔNG-PHÁP,

25 đường Guynemer — Saigon

Téléphone 571

HỘI CÁC VÉ TIẾT-KIỆM LẠI

XỔ SỐ LẦN THỨ MƯỜI HAI

Ngày 28 Sept. 1928 série n° 1687 được ra

Vé Tiết Kiệm số 1687, được hồi lại theo như giá tư bổn mình để

MỘT NGÀN ĐỒNG

Vé ấy về phần người cầm vé ở Quảng-ngãi

Xổ số kỳ tới nhằm ngày thứ hai 29 Octobre 1928 3 giờ trưa tại phòng làm việc của hội, 25 đường Guynemer — Saigon

Ai muốn lấy vé Tiết-Kiệm của hội lại tại mấy người Courriers hay là Agents của hội, hoặc đến phòng văn Quản lý Đông-pháp số 25 đường Guynemer, Saigon.

Có một cuốn sổ cắt nghĩa rành, gởi cho người nào hỏi.

BỊNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc hườn

GINAT và **SYNOUSINE**

Nhà thuốc nào cũng có

HÃNG CHÁNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

Tái-Đồng-Ban

Từ 27 Septembre tới 3 Octobre 1928

Hát tại rạp Thành-Xương của ông Huyện Cần ở đường Boresse Saigon.

Bổn-ban trở lại hát tại Saigon lần thứ nhì là vì lần thứ nhứt không có đủ chỗ ngồi làm cho nhiều vị đến trễ coi không đặng, lại một đều nữa là lần trước bổn-ban sắm chưa kịp giáp và mão, nên xem chưa mấy đẹp, chớ lần nầy có đủ y, giáp, mão, coi phải điệu hơn, lại có thêm hai thứ tuồng mới nữa.

Vậy xin bổn-ban kính mời chư quí khán quan đến rạp Thành-Xương xem lại thì thấy rõ bổn-ban hết lòng lo lắn cho đẹp mắt khán quan.

Nay kính thỉnh,

Chủ nhơn

Nguyễn-văn-Cu

và

Nguyễn-văn-Tám

DINH-ĐỐC-LÝ SAIGON

Yết thị đấu giá

Ngày 15 Octobre 1928, lối 10 giờ, tại dinh Đốc Lý Saigon (Phòng Hội) có đấu giá tiệm cầm đồ *Saigon.*

Giá thấp định 30.000$00 *mỗi năm*

Tiền ký chưng tạm 1.500$00.

Tiền ký chưng chánh: một phần mười số tiền đấu giá được.

Tiền giao kèo để tại phòng thơ-toán dinh Đốc-Lý.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

Ngày 29 Septembre 1928.

GIÁ BẠC

	29-9	28-9
Nhà-nước	12F.25	12F.20
Ngân-hàng Đông-pháp	12 25	12 25
Banque Franco Chinoise	12 25	12 25
Banque de Saigon	12 30	12 30
Financ. Fse. et C.	12 25	12 25
Hong-kong Shanghai	12 30	12 35
Chartered Bank	12 30	12 30

MỄ CỐC

Giá chở đến nhà-máy Cholon bao lấy luôn giá lúa 100 kilos

	Par picul de 68 k.	Par 100 k
Vinhlong	4$25	6$25
Gocông	4.45	6.54
Bai-xau	4.30	6 32
Baclièu	4 40	6 47
Gạo trắng thường	4 25	6.25
Namvian Gạo trắng	4 08	6 00
Namvian Gạo đỏ	3 80	5 59

PHẢI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO BÁN RA CHỚ KÝ TÊN MIDY

SANTAL MIDY

(Săn-tan Mi-đy)

Thuốc nầy hiệu và tinh hảo để trị bịnh đau lậu, mới có gì đều thần hiệu (không có đụng thứ Copahu và không cần thuốc).

[illegible]

Có bán tại:

Đại dược phòng L. SOLIRENE, Saigon. Đại-nhĩ Hoa-Pháp-Việt dược phòng Saigon. Pháp-Á dược phòng G. CHANTE, Cholon.

NỘI HÓA

Tại tiệm tôi có bán:

Gạo trắng, trà Huế Láithiêu, nước mắm Liên-Thành, nước mắm hòn Phú-quốc, *(ảnh 1$70 ve litre 0$70, ve nhỏ 0 20)* **thuốc rượu Thiên-thời** *rất thần hiệu,* **dầu Cù-là, Bột Long-xuyên, Savon Hao-Vinh, bánh Quốc-Nữ,** *nước gừng vân vân...*

Xin mời quí ông quí bà đến mua giúp, ắc được toại lòng. **Có người** *đem đến nhà.*

NGUYỄN-KHẮC-NƯƠNG.

98, Rue Lagrandière

Téléphone 896

Cần dùng

Thợ nguội *(Ajusteurs)* **thợ sắt** *(Chaudronniers)* **thợ đàng** *(Tôliers)* **tại sở Xe-lửa Dian.**

Do nơi sở Xe-lửa từng thứ nhì đường Boulevard de la Somme số 2.

PENSIONNAT

« HUỲNH-KHƯƠNG-NINH »

Năm nay có hai kỳ thi **Brevet Elémentaire** *và* **Brevet d'Enseignement primaire supérieur**

Kỳ thứ nhứt (1re session) bổn trường có đậu hai trò:

1° — Trần hữu-Nghiệp.

2° — Nguyễn quan-Thiệng.

Kỳ thứ nhì (2ème session) hôm ngày 17 Septembre 1928, đậu đặng 5 trò kể tên sau này:

1° — Lê văn-Thu, *học trò 3è Année.*

2° — Nguyễn-văn-Nhiều, *học trò 3è Année.*

3° — Nguyễn-văn-Cung, *học trò 3è Année.*

4° — Hà-thuận-Hưng, *học trò 4è Année.*

5° — Võ-văn-Khiêm, *học trò 4è Année.*

Trong năm trò nầy có ba trò đậu đặng cả hai cái bằng cấp. Trò Lê-văn-Thu, Hà-thuận-Hưng và Võ-văn-Khiêm.

Số học trò ứng cử năm nay hơn 80 trò, mà đậu chung hết thảy đặng có 15 trò.

Hỡi đồng-bào!

Hãy mau mau vì nghĩa-vụ và quyền lợi mà vô hùn **bán vải cả** *M. François Sự tổ chức.*

Xin viết thơ ngay cho **M. François** *Sự chủ tiệm* **hột xoàn ở 76, Rue Vannier Saigon.**

Xin chịu mấy cổ phần mỗi cổ phần là 20$00.

Tàu đi các nước

TÀU CHẠY VỀ

Chiếc **Mailhot** *ở Pháp sẽ đến lối 28 Septembre.*

Chiếc **Cap-Varella** *ở Pháp sẽ đến lối 29 Septembre.*

Chiếc **Metzinger** *ở Pháp sẽ đến lối 2 Octobre.*

Chiếc **Claude Chappe** *ở Tonkin sẽ đến lối 30 Septembre.*

Chiếc **G. Merlin** *ở Singapore sẽ đến bữa 20 Septembre đúng 3 giờ chiều.*

Chiếc **Athos II** *ở Trung-quốc và Nhựt-bổn sẽ đến lối 28 Septembre.*

TÀU CHẠY ĐI

Chiếc **Extrême oriental** *sẽ chạy đi Pháp-quốc bữa 20 Septembre.*

Chiếc **Cap-St-Jacques** *sẽ chạy đi Pháp-quốc lối 25 Septembre.*

Chiếc **Athos II** *sẽ chạy đi Pháp-quốc lối 2 Octobre.*

Chiếc **Bougainville** *sẽ chạy đi Tonkin bữa 20 Septembre đúng 6 giờ sáng.*

Chiếc **Claude Chappe** *sẽ đi Tonkin lối 20 Septembre đúng 6 giờ sáng.*

Chiếc **Sphinx** *sẽ chạy đi Trung-quốc và Nhựt-bổn bữa 22 Septembre đúng 4 giờ sáng.*

Chiếc **Ma tho** *sẽ chạy đi Tonkin lối 1er Octobre.*

Chiếc **Metzinger** *sẽ chạy đi Trung-quốc và Nhựt-bổn lối 6 Octobre.*

Chiếc **Merlin** *sẽ chạy đi Singapore lối 24 Septembre.*

LUNETTERIE ... KHOUAN

... Rue des Marins — Cholon ngang ga xe-điện giữa CHOLON

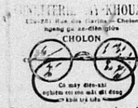

Có máy điện-khí nghiệm coi con mắt đi đúng khỏi trả tiền

Bán rong các thứ mắt kiến của nước Mỹ kiến cận-thị, viễn-thị, ông-già, đường-mạ đủ các kiểu gọng vân vân.

TIỆM HỘT XOÀN

M. François SỰ

Ở Chợ-cũ 76, Rue Vannier — SAIGON

Cho hay,

Mới tiếp đặng hột xoàn bên tây mới qua nhiều lắm.

Kỳ nầy hột tốt thiệt tốt. M François Sự bán giành mối nên định giá thật rẻ lắm.

Xin mời quí bà đến xem.

Huỳnh-công-Phát Học-đường

19 à 35 Bd Kitchener *(Cầu-ông-lãnh)* **Saigon**

Tựu trường: ngày ***1er Août 1928:***

Về khoa Văn-bằng Sơ-học: Trường có dạy từ lớp Ấu-học (Cours Enfantin) tới lớp nhứt (Cours Supérieur).

Về khoa Văn bằng Tốt-nghiệp: Có lớp ***1re Année, 2e Année*** **và** ***3e Année.*** **Còn lớp 4e** Année, qua năm tới (1929) sẽ có.

Lớp 1re Année nơi **Bổn-trường số học-sanh đầy rồi, không thể thâu thêm nữa được,** song thơ gởi dặn chỗ còn nhiều quá, *nên trường nhứt định kể từ ngày nay lập thêm một lớp 1re Année nữa* (nghĩa là nơi Bổn-trường có hai lớp 1re Année). **Tuy hai lớp 1re Année** song không còn bao nhiêu **chỗ trống, vậy như học-sanh muốn học nơi Bổn-trường, xin** gởi thơ dặn chỗ trước.

Bởi muốn cho học-sanh được mau tấn phát, nên Bổn-trường chọn ròng giáo-sư Tây, Đầm và Annam đều có **Cấp-bằng Thượng-đẳng và Cao-đẳng, thiện nghệ về khoa giáo** dục.

Hiện giờ nơi Bổn trường có:

2 Ông giáo-sư Langsa **(cả hai đều xuất thân nơi trường Sư-phạm bên Đại-Pháp).**

1 Bà nữ giáo-sư Langsa (có **Cấp-bằng Thượng đẳng bên Đại-pháp lại Cựu nữ giáo-sư** Pháp-quốc).

5 Ông Tú-tài Đại-pháp **(Bachelier métropolitain).**

4 Ông có Cấp bằng trường **Cao-đẳng Sư-phạm Hanoi (Ecole Supérieure de pédagogie Hanoi).**

6 Thầy có Cấp-bằng trường **Sư-phạm Saigon (Ecole Normale d'Instituteurs Saigon)**

18 Vị giáo-sư dạy nơi trường có đăng tên trong Báo Công-Luận, Đông-Pháp và Lục-Tỉnh, từ ngày 12 Juillet tới 31 Août qua rồi.

Bổn-trường không đăng tên mấy vị giáo-sư ấy lại nữa, sợ e nhàm mắt quí ông và quí bà.

Le Directeur-Propriétaire,

HUỲNH-CÔNG-PHÁT.

NOTA. — *Kỳ học nửa năm rồi, Bổn-trường mắc mở thêm ra cho rộng lớn; lót gạch bông nơi phòng ngủ, bỏ giường cây thay giường sắt, đặt trong mỗi lớp 2 cây quạt máy, đặt douches cho học-sanh tắm lại làm nhà mát và sân chơi trong trường, vì vậy mà kỳ rồi tựu trễ, nên năm ba trò cũ của Bổn-trường đi học lỡ nơi khác, nay gởi thơ hỏi chẳng biết Bổn-trường vui lòng thâu lại không, nên Bổn-trường xin trả lời chung, đặng biết rằng, trường thâu lại như thường, nếu còn chỗ, song trừ trò nào bị trường thải ra, vì phạm luật nặng nơi Bổn-trường.*

Xin hỏi điều-lệ, Bổn-trường sẽ lòng gởi liền.

NƯỚC MẠCH SUỐI LANGSA HIỆU

VICHY CÉLESTINS

uống trừ lành các chứng:

Nhứt xương cốt, bịnh hay mắc đái, đau mình nhức gân, đái lợn cợn có cát, đau lắc-léo.

CÁC VỊ SẢNG HIỆU VICHY-ÉTAT

SEL VICHY-ETAT Điểm vị rút lấy trong nước mạch chế ra để phía làm ra nước suối.

PASTILLES VICHY-ETAT Uống hai ba liều Khi ăn rồi thì dễ tiêu tặng.

COMPRIMÉS VICHY-ETAT Để cho mỗi người làm ra nước mạch hơi đủ, uống cho ăn mau tiêu.

COI CHỪNG LÀM ĐỒ GIẢ MẠO, BẮT CHƯỚC.

Feuilleton n° 762 — Du 29 Sept. 1928.

TIỀN CĂN BÁO HẬU

CUỐN THỨ TƯ

HỒI THỨ XIX

Đời nầy rả, đời kia cũng rả

(Tiếp theo)

Anh-Be. — *Phải, mà tôi có ghen tương gì đâu mà nói vậy. Tôi dám chắc nội trong tám ngày nữa đây, làm gì ông cũng hỏi tôi chớ chẳng không.*

Monte-Cristo. — *Túc-hạ tưởng vậy mới lầm đa!*

Anh-Be. — *Sao gọi lầm. Ngài có bằng-cớ gì không mà gọi tôi lầm?*

Monte-Cristo. — *Sao lại không. Đây, ông Đằng-La mới vậy tôi trao lời lại cho lịnh nghiêm, biểu lịnh nghiêm qua mà tính cho xong việc.*

Anh-Be. — *Nếu có cậy vậy, xin ngài vì tôi mà bỏ qua, đừng nói.*

Monte-Cristo. — *Sao lại đừng? Tôi phải nói chớ sao lại đừng, vì tôi đã hứa chịu.*

Anh-Be. — *Bộ ngài có ý muốn buộc tôi phải cưới Huệ-Ni sao?*

Monte-Cristo. — *Không, việc đã hứa thì phải làm, chớ không phải tôi vì ai phụ ai tất cả. À còn Đờ-Bray sao, bổn rày tôi không gặp mà hôm nay cũng không thấy đến bà Đằng-La?*

Anh-Be. — *Không đến là tại hai đàng có sự bất bình nhau.*

Monte-Cristo. — *Bất bình ai? Đờ-Bray bất bình bà Đằng-La nữa chi?*

Anh-Be. — *Không, không phải bất bình bà Đằng-La mà rõ là bất bình ông Đằng-La.*

Monte-Cristo. — *Bộ ông có thấy giống-gì đó rồi chớ gì. Theo ý túc-hạ, Đằng-La có nghi ngờ gì chăng?*

Anh-Be. — *Bộ ngài ở đâu mới đến sao mà hỏi lạ vậy?*

Monte Cristo. — *Ừ, tôi ở bên Công-gô mới sang, nếu túc-hạ tưởng cho câu hỏi của tôi là lạ.*

Anh-Be. — *Nhắm Công-gô với Ba-Rí cũng chưa phải xa cách gì nhau lắm mà không hay không biết (Lời đáp của Anh-Be chỉ ý Anh-Be muốn nói Monte-Cristo biết rõ mà còn làm bộ không biết, gạn hỏi cơ-cầu)*

Monte-Cristo trúng lý phải xì ra. — *Dầu tôi có biết thì biết hơi hám chút đỉnh ở ngoài vậy thôi chớ tình trong đâu thấu nổi; cũng vì tôi chưa thông-thạo phong tục xứ Ba-Rí nầy mà rõ.*

Anh-Be. — *Có gì mà không rõ. Đã rằng nết quốc-sắc như con sóng lượng, mặt anh-hùng như chiếc thuyền cập, thì biết đờn-ông xứ nào cũng vậy chớ lạ gì. Và lại, ngài để bước vào một xứ, ngài do một người thì đủ biết cả xứ chớ khó gì.*

Anh-Be nói đà gần hụich mà Monte-Cristo còn làm bộ lơ-lê, không biết mà hỏi nữa:

« Tại sao mà Đờ-Bray với Đằng-La lại bất bình nhau? Từ biết đến giờ, tôi coi ý hai đàng thuận thảo với nhau lắm mà.

Anh-Be. — *Thôi đi ngài! Chuyện người thì mặc người đa, mình chẳng nên thày-lay cho chải chuốt cả. Nhắm mình không ăn chịu vô đàng nào mà nói cho ra lẽ tha cầu biệc sự. Ngài có muốn biết rõ, ngài đợi chừng công-tử An-đ-Nga vào nhà Đằng-La làm rể rồi, ngài gạn hỏi y thì rõ. »*

Anh-Be nói vừa dứt lời, xe ngừng. Monte-Cristo nói:

« Tới nhà tôi rồi, mới có 10 giờ rưỡi chưa khuya gì, mời túc-hạ lên dùng trà giải lao rồi sẽ.

Anh-Be. — *Thưa, vâng.*

Monte-Cristo. — *Không sao, ghé chơi, rồi chừng nào túc-hạ muốn về, tôi biểu trẻ thắng xe đưa túc-hạ về.*

Anh-Be. *Cám ơn ngài, tôi có xe. Tôi đi với ngài đây, chắc có xe tôi theo sau chớ chẳng không.*

Monte-Cristo vừa bước xuống, vừa thấy xe Anh-Be chạy tới, liền nói: À kia kìa? »

Chủ khách vào nhà, phòng khách đã mở cửa đốt đèn chực sẵn.

Monte-Cristo bảo. — *Bác-tích Tin, ngươi coi dâng trà cho tử-tước giải lao. — Bạc-tích-Tin vâng dạy bước ra, trong nháy mắt trở vào, tay bưng mâm trà đủ thứ. Cách nhậm lẹ đó châu-báu, Anh-Be trông thấy tưởng cho ở đâu trên Trời rớt xuống, dưới đất mọc lên, chớ dưới phàm trần rầy không có, mà cũng không tay nào làm kịp vậy. Bởi vậy Anh-Be nói: Thưa Công-tước, chẳng vì hôm nay tôi đến đây mà nói vị mặt công-tước, thuở giờ tôi cũng hằng nói vậy. Chẳng phải tôi thấy công-tước giàu sang, có của vô tận mà tôi khen, cái giàu-sang như công-tước cũng còn có lắm người giàu-hơn vậy. Cũng chẳng phải tôi thấy công-tước thượng trí mà tôi ngợi, ông Beaumarchais, tuy nay chết rồi, chớ lúc sinh-thì cũng là người túc-trí vậy.*

(Mai tiếp)

RƯỢU BẠT-HÀ GET

PIPPERMINT GET

rượu nầy uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.

SỐ HIỆU C. A. TẠI NAM-KỲ

Số xe hơi vừa được 9999, thời một série số mới bắt đầu khởi lại từ ngày 26 Juillet thì cái xe đầu hết về série C. A. đã đánh số rồi, (chúng ta hãy coi rõ, bắt đầu số série mới này vừa khởi sự thì đã có 2 cái Citroën đánh số **101** và **102** rồi, vì 100 số đầu để dành lại cho xe nhà-nước).

Tới ngày 15 Septembre, tuy cuộc mua bán có hơi ế ẩm một chút, mà số xe hơi thì đã lên tới N° 310, vậy thì kể từ 26 Juillet tới ngày đó đã ra thêm 210 cái xe nữa, chia ra 23 cái xe máy dầu, *187 cái xe hơi.*

Trong số 187 cái xe nói trên đây, hết 75 cái, (*tính ra xe 2 phần 5) của hãng Etablissements Bainier d'Indochine* bán ra, và chia như vậy :

53 cái CITROËN
12 — UNIC
8 — TALBOT
1 — BALLOT
1 — giàng xe BERLIET

Vì cớ nào mà được kết quả nhiều như vậy ? Vì nhờ bốn hiệu có nhiều kiểu xe để cho quan khách chọn lựa.
Các hiệu xe đều có danh tiếng từ thứ xe du-lịch chí những giàng xe không.
Các giá bán đều vừa phải.
Bốn hiệu để cho quan khách một cách trả tiếng mua sí rất dễ dàng.

Các ngài chủ xe hơi đều công nhận các sự ích lợi kể trên đây, nên đã tỏ lòng tin cậy hãng *Etablissements Bainier d'Indochine* một cách đặt biệt, mà chứng cớ đành rành là xem bản kê trên kia cũng đủ rõ hết 2 phần năm đều là bạn hàng của hãng này.

Việc mua bán xe hơi được mau phát đạt như thế nên hãng Etablissements Bainier có thể làm nhiều việc ích lợi khác cho bạn hàng, định đến ngày 1er Octobre này thì sẽ *bán hạ giá* một cách đặt biệt về các thứ xe lộng kiến hiệu Citroën, dẫu rằng giá bán thuở giờ đã nhẹ rồi, và hình dáng của nó đẹp đẽ là bao nhiêu.

KỂ TỪ' 1er OCTOBRE

ĐẠI HẠ GIÁ VỀ CÁC THỨ' XE LỘNG KIẾN

CITROËN

Kiểu **CABRIOLETS, BERLINES, FAMILIALES**
giá bán dán khắp cùng như thường khi

ĐẾN HỎI THĂM TẠI

Hãng :

AUTO-HALL

ALLO ! ALLO !
HÃY CHO TÔI BIẾT COI HÃNG NÀO MÀ BÁN MÁY TỐT HƠN HẾT

Máy xay lúa nhứt hạng CANOT hơi tốt lắm đó.

XY CÙNG LÀ HÃNG :

SALON NAUTIQUE

Môn bài 109, Boulevard de la Somme 109, **SAIGON**

DẦU "CRÉSYL" THIỆT
" và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình dầu hiệu ! "

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ ĐỊNH OAN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HAM

PHÒNG NGỪA ĐỊNH OAN bởi nghiệm thật, những ta bịnh giác-trời, thiên-tuế, ta-tháp, ôn dịch thư vậy.
THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuốc địa, để dùng gia rửa ray nhà cửa, nước đọc-ưa, để xây trong đồng bài, chôn bùn lấy cho khỏi độ quá.
KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà ngừa các vậy thu độc, trong và, muốn mang, bổ chất, giác nhỏ và nhọc-nhèn.
Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đáng trọn trở bài hiệu mà thôi.
HÃY DÙNG CÁI ĐÚNG CHỊU ký tên nơi trong cả nhãn hiệu "CRESYL-JEYES"

Khổng-giáo ở Trung-quốc ngày nay

(Tiếp theo)

Thử đến cách đối đãi nữ giới. Theo cái học thuyết của họ Khổng, thì cho là đương qui mà âm tiện, đương tôn mà ám tỉ, đương xướng mà âm tùy, đối với đàn-bà thật có ý rẻ rúng, có ý đè nén, cách phòng nhân rất là nghiêm, chỉ loanh quanh ở nơi bếp nước buồng the, ngoài thì không được biết chút nào cả. Vì coi đàn-bà là một thứ đồ chơi của đàn-ông, không cần phải mở trí rẻ tài, mà việc giáo-dục mới thật là sao những, ngoài những sách Nội-lễ sách Nữ huấn vân vân, chuyên dạy những cách phụng thừa nhu-thuận cùng là những việc thường thức ở trong gia-đình, thì đều tối như đêm dày như đất cả. Đàn-bà vì cách giáo-dục xao lãng, dẫu cũng nhiều người có tánh thông-minh, có tài hoạt-bát, mà vẫn không đủ sức đảm đương được công việc. Đàn-bà chiếm một số nữa người trong nước, mà cứ cạc cạc ủ ủ, không làm đủ cái chức phận của mình đối với xã-hội, thì của còn mong gì được giàu, đường kinh-tế ở trong nước còn mong gì phát đạt, gặp lúc bốn bề giao thông, sự cạnh tranh rất là kịch-liệt, tài gì thoát cho khỏi cái địa-vị kém thua, ấy là chưa kể những cách đè nén bỏ buộc, cướp mất hết quyền tự do của đàn-bà, trái hẳn cái lẽ tự nhiên của trời đất.

Lại còn chuộng phù hư mà không thật dụng, chuộng văn-nhược mà thiếu cương cường, khiến cho người ta gân cốc phải hao mòn, khí lực phải mềm yếu về những việc phù phiếm không bổ ích chút nào. Lại ôn hay ham chuộng đời xưa, làm cho người ta mất cả cái lòng hướng tiến. Ấy đâu là những câu cửa miệng của những nhà bài kích Khổng-giáo.

Nay xin lấy cái ý riêng nông nổi của tôi, mà biện giải một vài lời. Đức Khổng-tử sanh ở đời xuân thu, là buổi nhà Châu suy yếu, các nước chư hầu đều phóng túng bạo ngược, không vâng theo mạng lịnh nhà vua, tranh thành tranh đất, binh qua thường dấy động luôn luôn ; thuế mà thì nặng nề, sai dịch thì phiền nhiễu, hành phạt thì nghiêm khắc, tha hồ hà hiếp bóp nặn, không còn chút e sợ kiêng nể gì. Dân sanh ở đời ấy, thật là lầm than khốn khổ mà không kêu van trông cậy vào đâu. Đức Khổng-tử mới xướng ra cái lời tôn vương, muốn cho các vua chư hầu đều tuân theo mạng lịnh nhà Châu, thì mới thôi được cái họa chiến tranh, bởi được cái họa thuế mà nặng nề sai dịch phiền nhiễu, hành phạt nghiêm khắc, mới cứu khỏi nhân dân ở trong vòng nước lửa, để cùng hưởng phước sanh tồn. Xem thế thì biết rằng nói tôn vương là cốt để yên dân việc thiết thời phải như thế. Đức Khổng-tử lấy thuật vua Nghiêu vua Thuấn, hiến chương vua Văn vua Võ, mà chánh sự của các vị thánh đế minh vương ấy, thì cốt ở nuôi dân và dạy dân, làm cho dân yên vui, khiến cho dân thông hiểu, chớ có đem lòng rẻ rúng dân và giở cái thủ đoạn ức hiếp dân đâu. Đến đời nhà Tần, mới thật bành cái chánh thể chuyên chế, mới xướng ra cái thuyết tôn quân tà thâu (tôn qui vua và rẻ rúng bầy tôi) thì bành cái chánh sách ngu hiền thủ (làm cho dân đen ngu đốt) mong chiếm giữ ngôi báu cho lâu dài, phàm những chánh sự ác độc bạo ngược của nhà Tần, toàn là phản đối với Khổng giáo, người sau đã nói người Tần đắc tội với Khổng-giáo, thật là một cái thiết-án không sai. Từ đời Hán giở xuống, mới tôn sùng Khổng-giáo, mới chuyên theo học thuyết họ Khổng, để xếp đặt việc chánh-trị, họ đã ương theo cái chánh thể của nhà Tần, thật hành cái thủ đoạn chuyên chế, họ lại mượn cái lý thuyết tôn vương của họ Khổng để văn hoa phần sức thêm vào, thế thì thành ra cái cục chuyên chế đời sau, cái tội đầu tên của người Tần, tưởng trăm mệng cũng không thể nào cải được. Từ đó về sau, trải mấy đời đế vương, oai chuyên chế càng ngày càng mạnh, thuật chuyên chế càng ngày càng khéo, đến đời nhà Thanh, mà cái chánh thể chuyên chế thật đã đến cực điểm rồi. Dẫu rằng họa quân chủ đời sau, cũng có mượn một vài lời nói về nghĩa tôn vương của họ Khổng, để làm cho quyền vua thêm rạng, thế vua thêm tôn, nhưng cốt tử thì vẫn ương theo chánh thể chuyên chế của nhà Tần, thế mà bảo rằng chánh thể chuyên chế là bởi học thuyết của họ Khổng mà gây nên, thời cũng là một lời vu oan cho Khổng giáo. Vả lại, Khổng-giáo cốt trọng lại chữ tùy thời, đức Khổng-tử ở đời Xuân-thu, vì quyền vua không tôn, mà nhân-dân phải lầm than khốn khổ, vậy muốn cứu dân thì phải xướng ra lời tôn vương, việc cứu thời phải như thế. Ngài ở đời ấy thì cốt cứu lấy sanh dân đời ấy, chớ có biết đâu đến cái cuộc chuyên chế sau nầy, ghét chuyên chế mà đổ tội cho học thuyết tôn vương, tưởng cũng là lời bàn quá nghiêm khắc vậy.

I. B.

(Còn nữa).

SÁCH CỦA NGUYỄN-THANH-KHIẾT

M. Nguyễn-thanh-Khiết mới ra một cuốn sách luật, bằng chữ quốc-ngữ sách ấy bán tại nhà Mme Thanh-thị-Mẫu ở tại chợ mới Saigon (đường d'Espagne số 186).

GIÁ MỖI CUỐN LÀ..... 1$80

Ai mua tại Saigon, M. Khiết bớt cho 0$30.

Người nào có lòng mua sách của M. Khiết xin gởi mandat-poste 1$30 cho M. Nguyễn-thanh-Khiết 79 Rue Lagrandière Saigon ; người mua khỏi chịu tiền gởi sách.

M. Khiết không bán chịu và không bán contre-remboursement, vì bởi có đồng bào hiểu dư.

Xin người lãnh sách bán cho M. Khiết bán theo giá của M. Khiết định trong lời rao nầy.

Cám ơn

MUA VĂN TẶNG SỐ

Văn quốc-ngữ của tôi giá bán 1 cắt 1 cuốn, vị nào mua sỉ tôi cho hút-hồng 50o/o, mà phải mua cho đúng 100 cuốn, thì tôi tính có 5 đồng bạc.

Đã vậy, nếu mua 100 cuốn, tôi sẽ mua 1 cái giấy số S. A. M. I. P. I. C. tặng thêm, thì thành mua 100 vốn có 3$00 vì giấy số nầy giá 2$00 một số.

Văn mua bán có lời cũng khá, may trúng số bạc ngàn, bạc muôn, thì bổn chí thủ bằng ?

Tôi sẵn lòng gởi cách Contre remboursement và tiền gởi về phần tôi chịu.

Qui-vị mua văn, xin đăng tên vào từ L. T. nầy.

Lê-Mai 6, Postale 79 Saigon

ĐỒNG-HỒ TRÁI QUÍT

EBERHARD

thì coi đẹp và chạy đúng hơn hết

Có tại hãng đủ thứ: Bằng vàng, bằng bạc, bằng nickel

XIN HÃY HỎI — GIÁ BÁN RẺ LẮM

Cũng có bán tại Bổn-Hãng: Đồng-hồ đồ giờ như chuông nhà-thờ.
Thứ chánh hiệu WESTMINTER, có 8 thứ tiếng khác nhau.
Giá từ 55$00 tới 85$00

Còn thứ đánh giờ có 10 giọng khác nhau, do bản « Ave Maria » thì
Giá từ 110$00 tới 160$00

CÂY CHẠM TRỔ KHÉO CỰC KỲ

CAFFORT — Saigon-Pnompenh

HÃNG MOREL VÀ CÔNG-TY

KẾ NGHIỆP CHO HÃNG

ÉTABLISSEMENTS INDUSTRIELS DE SAIGON

1, Rue d'Agot. — Saigon

Hãng làm gạch bông và gạch bằng xi-măn cẩn đá cẩm thạch đủ thứ màu xinh đẹp và chắc vô cùng.

Nội Đông-Pháp duy có một hãng nầy biết cách làm gạch theo kiểu cách kiêm-thời và máy móc làm gạch cũng đều là đồ tân chế.

NHÃN HIỆU NẦY LÀ DẤU RIÊNG CỦA BỔN-HÃNG

LỜI RAO

Nhà dệt « P. LÊ-PHÁT-VĨNH »

ở tại Cần-kho, đường mé sông — (Saigon)

Tại nhà nầy có bán sỉ và bán lẻ các thứ hàng lụa, kể ra sau đây:

Satin (lố Tây), trắng và đủ màu; gởi nhuộm bên Pháp-quốc, nên màu rất tươi, dầu có giặt nhiều lần, cũng không phai không tới 4$00 một thước tây.

Lục-soan lãng-châu, trắng, từ 3$00 tới 3$20 một thước tây.

Lụa-quyến trắng, canh chỉ thiệt mịnh; từ 2$00 tới 2$80 một thước tây.

Lãnh thượng hạng, thiệt trắng, dệt ròng bằng tơ Thượng-hải, bề khổ rộng 0m80. — Giá 5$20 một quần.

Lãnh đen (hạ láng đen huyền, không trở không dồ lông), khổ Bắc-thảo 6$00 một quần.

Lãnh đen (hạ láng đen huyền, không trở không dồ lông) khổ trung 5$50 một quần.

Các món hàng kể trên đây, đều dệt bằng tơ lụa, và có nhiều thứ, dệt toàn bằng tơ Thượng-hải, nên tốt hơn hàng khác nhiều lắm. Tôi lại gia tâm, dệt rất kỹ cang, đặng có hàng tốt mà bán cho đồng-bang ta dùng, mà giá lại rẻ hơn hàng khác nữa. Vậy cũng nên gọi là: tiên nghĩa nhì hậu lợi.

Vì muốn tri danh trong lục châu, nên bổn-hiệu kính lời cho chư quí khách hay; nếu ai muốn mua bất câu là nhiều ít, xin viết thơ cho hãng tôi, thì hãng tôi sẽ gởi hàng lại cho, theo cách giao ngân lãnh hóa (contre-remboursement).

Xin hãy mua thử một lần, thì sẽ biết hàng tốt xấu thế nào, thì mới tin chắc lời rao nầy không phải là lời chuốt ngọt.

Nhà dệt LÊ-PHÁT-VĨNH.
Cần-kho — Saigon.
Kính cáo.

DÂY BĂNG

Cho các Viên-quan

Bổn-Hiệu có tiếp đặng bên Pháp mới gởi sang các thứ dây băng *(écharpes)* cho viên quan như Đốc-phủ, Phủ, Huyện, Cai-tổng hạng-nhứt, hạng-nhì, hạng-ba, Hội-đồng địa-hạt, và Ban biện Phó-tổng.

Vì mỗi thứ có vài ba cái mà thôi nên Bổn-Hiệu xin các quí ngài nào có cần dùng thì viết thơ liền cho Bổn-Hiệu mà hỏi giá, Bổn-Hiệu sẽ hồi âm cho quí ngài biết.

Nếu chậm trễ Bổn-Hiệu bán hết thời phải đợi cả năm bảy tháng nữa bên Pháp mới có gởi qua thêm.

Xin quí ngài lưu ý.

Imprimerie de l'Union,
NGUYỄN-VĂN-CỦA
13, rue Lucien Mossard,
SAIGON

Nhàn sanh quí thích chi chẳng gì hơn
Khi thanh nhàn uống ít chén trà sen
Nghe ít tiếng Cải-lương Hí-Viện

Bổn-hiệu mới lại các thứ trà ướp sen và dĩa hát sa mạc và hát chèo Cải-lương.

Rạp Hí-Viện hãng Bạc Hanol.

Lần nầy là lần thứ nhứt tại Nam-kỳ mới có.

Bán tại tiệm ĐỖ-NHƯ-LIÊN, *91-93 Đường d'Espagne.*

Sau dinh quan Nguyên-soái Nam-kỳ.

Dây-thép nói số 690.

ĐỖ-NHƯ-LIÊN kính cáo.

MUỐN BÁN

Một số ruộng hơn ba mẫu tọa-lạc tại làng Long-hưng, tổng Long-vĩnh-thượng tỉnh Biênhoa, đất ruộng nầy dùng làm gạch, gói tốt lắm.

Bồn con trâu đực đúng tuổi và đúng sức làm công chuyện.

Vị nào muốn mua xin do nơi bổn báo.

ANNEXE

« HUỲNH-KHƯƠNG-NINH »

GIADINH

Kính cùng quí ông quí bà đặng hay: Trong trường Annexe Giadinh tôi có lập một lớp để dạy những trò có bằng-cấp sơ-học rồi mà muốn học thêm đặng qua sang năm thi vô 1re Année Collèges Mytho, Cần-thơ và Pétrus-Ký hoặc thi vô payant, hay là thi lấy bourses trường Ecole Normale.

Đặng vô học lớp ấy thì những trò tuổi từ 13 đến 16 mà thôi. Quá tuổi đã định trên đây thì phải ngồi lớp 1re Année, học khác chương-trình.

Những trò học lớp đó thì chắc thi đậu đặng vì có thầy Langsa dạy Français *nhiều giờ* và thầy Annam giỏi dẫn dạy mấy môn thi trong các cuộc thi đó.

Như quí ông quí bà muốn cho em học, xin gởi thơ lên dặn chỗ trước. Thơ từ để cho:

M. HUỲNH-KHƯƠNG NINH,
61 Rue Dariès — Saigon.
Nay kính.

Ngày khai trương 14 Juillet 1928

THANH NIÊN TẤN-TIẾN

THƠ-QUÁN

(La Jeunesse Progressiste)

102, rue d'Espagne, 102

Directeur Gérant:
P. J. FOCYANE
Publiciste et Agent d'Affaires

Lãnh in và đóng sách vở, sổ bộ, thiệp đủ thứ, đủ kiểu thiệt khéo và thiệt rẻ.

Bán và cho mướn sách vở cho học-trò dùng, thơ, tuồng, truyện, tiểu thuyết, nhựt-trình, tạp chí chữ quốc-ngữ, langsa, có thể bổ ích cho tinh-thần phong-hóa của nước nhà.

Librairie choisie	Papeterie nouvelle
Sách vở lựa thiệt kỹ lưỡng	Giấy kiểu mới

Bạn tuổi trẻ!
Hãy giúp người thanh niên!

Hãy hút thuốc

JOB

SÁCH

THỜI-SỰ CẨM-NANG

1928

ĐÃ XUẤT BẢN

Sách « THỜI-SỰ CẨM-NANG » *năm nay mới xuất bản.*

Rất cần ích cho mỗi người
Nên mua mà xem
Có đủ cả phần chánh trị
Thương-Mãi
và Tiểu thuyết
đọc rất bổ ích.

Quí ngài nào cần dùng mua xin viết thơ liền nếu chậm trễ thì e không còn như năm rồi.

GIÁ BÁN 1 CUỐN LÀ..... 2$50
PHỤ THÊM TIỀN GỞI.... 0 35

Thơ và mandat gởi cho: Monsieur le Directeur de l'Imprimerie de l'Union, 13 rue Lucien Mossard — Saigon.

MÁY XOAY LÚA BÁN CHỊU???

Quí vị nào muốn sắm nhà máy xoay lúa hay là Canot hơi, trả góp mỗi tháng.

Xin viết thơ thương nghị với:

Monsieur NGUYỄN-THÀNH-ÚT
Tổng-Lý Chủ Nhiệm hãng:
Comptoir Auxiliaire de Commissions et de Représentations
109, Boulevard de la Somme — SAIGON

MUỐN SANH LỢI NHIỀU

NÊN ĐẾN TẠI HÃNG:

Comptoir auxiliaire de commissions et de Représentations

109, Boulevard de la Somme :: SAIGON

Bổn hiệu bán ròng các hiệu máy danh tiếng cả hoàn-cầu. Đã ít tốn hao mà giá lại rẻ.

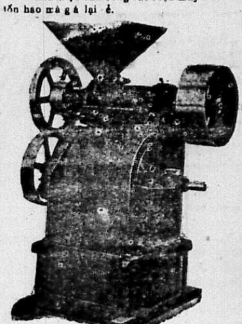

Máy xay lúa đỏ hạng, gạo không nát.

Máy Moteur AMADOU chạy ít tốn dầu.

Máy đèn điện chạy bằng dầu lửa.

Máy làm rach, nước đá, bơm (pompe) nước.

Máy tàu hơi, máy cần tam bản v. v.

Còn nhiều thứ máy kể không xiết.

Bổn hiệu:

Có xưởng đóng tàu hơi Canot automobile không đâu dám sánh.

Những tay thợ đều là người chuyên môn bên Pháp-quốc.

Còn máy móc có quan Bác-vật kiểm xét kỹ càng.

Xin viết thơ thương nghị với M. le Directeur du Comptoir auxiliaire de Commissions et de Représentations *sẽ có thơ trả lời lập tức.*

C. J. BONNET

HÃY NÀI CHO ĐẶNG CÁI HÌNH NGƯỜI CỠI NGỰA NẦY

KHI CHỊ EM MUỐN MUA HÀNG LỤA

HỄ MUA DAO THÌ PHẢI COI CHO CÓ CON DẤU NẦY

khắc vào lưỡi dao

thì mới thiệt là dao tốt

Dùng nó thì thiệt là bền

PACHOD Frères & Cie. — Lyon

Feuilleton N° 71

TIỂU-THUYẾT

THẤT HIỆP NGŨ NGHĨA

七 俠 五 義

HỒI THỨ MƯỜI TÁM

Xảo thu cung khai, Quách-Hòe bị giết;
Minh bang chiếu chỉ, Lý-hậu về cung.

(Tiếp theo)

Thái-hậu nói rằng việc ấy đều do nơi mi hết thảy, cho nên Diêm-chúa mới thả Thái-hậu về cung; và lại Diêm-chúa có tra hộ, nói rằng Lưu-thái-hậu với mi dương-thọ vẫn còn một kỷ nữa lận, song không lẽ mà ta ở hoài nơi chốn u-minh, cho nên hôm nay ta phải đến đây mà biện rõ việc ấy với mi, đặng có siêu sanh cho sớm ».

Quách-Hòe nghe nói đã phát lạnh mình, lại thấy cái hình nữ-quỉ đương đứng trước đó một mày những máu, đầu cổ tóc tai chờm bờm, thì biết đó là Khấu-Châu hiện hồn, rất hạp với những lời của tên đội đề-lao khi nãy; bèn nói rằng: « Khấu-cung-nhơn ôi! cũng vì ta nghe lời Lưu-hậu mà làm cho nàng phải chịu thác oan, lúc ấy ta với Vưu-Bà định kế bắt con lý-miêu lột da đi mà tráo đổi Thái-tử, âm hại Lý-hậu Nương-Nương; đến nay việc đã đáo đầu, ta có ăn năn cũng muộn, nếu nàng nói rằng thọ-dương của ta vẫn còn một kỷ nữa; vậy kể ngày nào mà ta được ra khỏi ngục, thì ta sẽ thỉnh cao-tăng tụng kinh siêu độ cho nàng ». Lại nghe con nữ-quỉ ấy khóc rằng: « Quách-thái-phó, nếu ngài có lòng như vậy thì tôi cảm tạ chẳng cùng; vậy trong giây phút đây ngài sẽ xuống tới Sum-la-điện, chừng ấy xin ngài hãy đem hết việc trước mà khai rõ ra thì ắt tôi sẽ được siêu sanh ». Mới vừa nói tới đó, kế nghe có tiếng quỉ-sứ nói chuyện rù rì, có hai con tiểu quỉ, tay cầm tấm truy-mạng sách-bài bước tới nói rằng: « Diêm-la Thiên-tử đã thăng điện rồi, người dạy đòi oanh-hồn của Quách-Hòe, phải đi theo con quỉ chết oan đó đến trước chương-tòa mà đối chất ». Nói dứt lời liền xốc lại kéo lôi Quách-Hòe.

Lúc bấy giờ Quách-Hòe cũng không biết Ất Giáp gì, cứ việc đi theo hai con tiểu-quỉ, đường sá mờ mờ, không biết đông tây nam bắc là đâu; đi đến trước Sum-la bửu-điện, hai con quỉ dẫn Quách-Hòe vào đỗ quì trước điện, kế nghe trên điện kêu tên Quách-Hòe mà nói rằng: « Quách-Hòe, cái việc của ngươi và Lưu-hậu a ý với nhau mà làm đó, lẽ phải sa xuống tận chỗ Luân-hồi, ngặt vì số ngươi dương-thọ chưa hết, nên phải sống lại mà trở về Dương-thế; duy có oan-hồn của Khấu-Châu, còn dương khuất ức, vậy ngươi hãy đem việc lý-miêu hoán-chúa đầu đuôi gốc ngọn mà khai bày ra cho minh bạch, cho nàng siêu sanh cho rồi, chớ nên dây dưa nữa mà phải đọa kiếp luân-hồi ».

Quách-Hòe nghe nói, liền vội và cúi đầu vọng bái rồi đem hết việc của mình đồ mưu với Lưu-hậu, bắt lý-miêu mà tráo đổi Thái-tử làm sao, âm hại Lý-Phi cách nào đều khai thiệt ra hết.

Khi Quách-Hòe đã cung khai rồi, bỗng thấy đèn đuốc sáng trưng, té ra người ngồi trên điện đó là Bao-Công, còn hai bên những sha-dịch thảy đều cải dạng đổi hình mà giả làm ngưu-đầu mã-diện giống in như Sum-la-điện, chẳng khác chút nào. Người Thơ-lại lục hết khẩu-cung của Quách-Hòe đem dâng lên liền, kế đó lại có một người Thơ-lại khác nữa, cũng đem những lời của Quách-Hòe nói với nữ-quỉ tại miễu Ngục-thần khi nãy mà dâng tiếp lên luôn. Bao-Công xem hết rồi, liền dạy đem xuống cho hắn ký tên.

Lúc ấy Quách-Hòe chẳng còn chối cãi chi nữa, nên phải ký tên vào phứt cho rồi.

Ai ngờ nữ-quỉ là oan-hồn của Khấu-Châu đó, tức là một con kỹ-nữ ở lầu-xanh tên là Vương-tam-Xảo, Công-tôn-Sách cùng Cảnh Xuân với Triệu-Bình kêu về, tập luyện trước và giáo diễn những lời ăn tiếng nói cho in khuôn in rập như Khấu-Châu, rồi cải dạng đổi hình mà làm ra con nữ-quỉ Quách-Hòe tưởng thiệt là oan-hồn của Khấu-Châu, nên mới thố lộ hết chơn-tình, chẳng còn dấu diếm chi nữa hết. Bao-Công bèn dạy đem Quách-Hòe mà giam lại, chờ đến sáng mai sẽ tâu.

Qua bữa sau vừa lúc canh năm, Nhân-tông Thiên-tử ngự trào, Bao-công vào trào đem hết những lời khẩu-cung của Quách-Hòe mà hiến trình ngự lãm.

Nhân-Tông xem rõ trước sau bèn bãi trào liền, rồi ngự thẳng vào Nhân-thọ-cung, thấy Lưu-hậu còn đương nằm mê, một chặp lâu bèn mở mắt ra thấy Thiên-tử đương đứng trước mặt thì nói rằng: « Quách-Hòe là lão-thần của Tiên-Hoàng, Hoàng-nhi hãy lượng mà dung chế cho hắn nhờ ».

Nhân-Tông không nói chi hết, cứ việc thò tay vào tay áo, lấy lời khẩu-cung của Quách-Hòe ra quăng ngay trước mặt Lưu-hậu.

(Mai tiếp).

ECOLE DE DACTYLOGRAPHIE

Sténographie et Comptabilité Pratique

PHẠM-VĂN-VINH

14, Rue Legrand de la Lirage, 14
(Dakao) Saigon

Trường dạy học-sanh máy viết, chữ tắc, bút toán và chữ Ăn-lê. Kỹ khoa-học, Giáo-sư Langsa dạy rất cần mẫn và mau giỏi. Học ba tháng nên nghề và sẽ bảo kiết cho làm việc.

IMPRIMERIE DU LỤC-TỈNH TÂN VĂN
Directeur Propriétaire: NGUYỄN-VĂN-THIỆT.
13 Rue Lucien Mossard — SAIGON

Tirage: 2657 exemplaires le 29 septembre 1928

TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES
Le Gérant: LÂM-VĂN-NGỌ.

Saigon le 29 septembre 1928

ÉCOLE CENTRALE

de Dactylographie-Comptabilité pratique et sténographie
Cours de Français et d'Anglais
18, Rue Thomson DAKAO — SAIGON

Bổn-trường dạy học-sanh máy viết, bút toán, viết tắc, chữ Ang-lê và chữ Langsa. Các vị giáo-sư tại Bổn-trường đều chọn ròng tay khoa mục xuất thân, đủ tư cách giáo dục tận tâm dạy dỗ, cốt lấy tiếng khen, học trong 3 tháng thì trở nên người thơ-ký giỏi giắn và buôn bán bạt thiệp. Có hai lớp dạy ròng chữ Lang-sa không ăn tiền. Mỗi đêm đều có dạy đủ các khoa từ 7 giờ đến 10 giờ. Một Ông cử nhơn luật khoa có cấp bằng thượng đẳng đại học đường tại Paris lo về phần thanh-tra khoa thương-mãi và khoa sư-phạm lo chuyên dạy các khoa sở trường.

COURS D'ANGLAIS (Một Ông giáo sư Ang-lê)

COURS DE BANQUE / COURS DE COMMERCE / COMPTABILITÉ COMMERCIALE — Directeur technique et Professeur : 1 Licencié en Droit, Diplômé de l'Ecole des Hautes Etudes commerciales de Paris (Professeur : 1 Diplômé de l'Ecole supérieure de commerce).

Học sanh có cấp bằng sơ-học, học khoa bút toán tại Bổn-trường trong ba tháng biết làm sổ Nhựt-ký (Journal) biết tính lỗ lời, khóa sổ khai sổ mới (Dresser compte Pertes et Profits, Bilan et Passer au Journal les articles d'Inventaires de clôture et de réouverture des comptes).

STÉNOGRAPHIE *(Professeur)* : 1 Diplômé de l'Ecole supérieure de commerce

COURS DE FRANÇAIS ET DE CORRESPONDANCE COMMERCIALE — Professeurs — 1 Diplômé de l'Ecole supérieure de Pédagogie 1 Diplômé de l'Ecole supérieure de commerce.

HAI KHOA NÀY DẠY KHÔNG ĂN TIỀN

DACTYLOGRAPHIE : Chargé de Cours : l'Ancien Secrétaire dactylographe

Có sở cần dùng người làm việc, thì Bổn-trường lo dìu dắt học sanh siêng năng học hành giỏi, và tánh hạnh tốt, như khi trước vậy. Nhưng học sanh ở xa thì Bổn-trường lo có chỗ ăn ở tử tế.

Thơ và dây thép xin gởi cho :
Monsieur BÙI-NGỌC-THỰ
Directeur-Fondateur, 22, Rue Thomson, Saigon

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

Tiệm chánh ở tại Quảng-đông tỉnh-thành — Đường Đại-Tân
Tiệm ngánh ở tại Nam-kỳ Cholon, đường Canton — Môn bài 47,
và ở tại Namvang (PNOMPENH) — Đường Praire số 96

Nhị-Thiên-Đường Bổ Phế Thánh dược thủy

Thuốc bổ phế thánh dược thẩy rất nên ứng nghiệm như thần, danh tiếng lẫy lừng trong ngoài đều biết, các chứng ho dùng đến ắt hết, không sai, tánh thuốc chẳng hàng chẳng táo đã cứu khỏi nhiều người, thật là một thứ thuốc hay thượng hạng độc nhứt vô nhị.

Chủ trị những bịnh như sau này: Thương phong (cảm gió) sanh ra ho hen, đàm nhiều nổi nghẹn, lợi huyết ho lao ho tồn, con nít bị phong hàng, hơi thở nóng nảy, phổi sanh lao nhiệt, tắc tiếng, lói tức, sóc hông hoặc lớn tuổi bịnh ho, cả thảy các chứng bịnh đó dùng đến thuốc này thì đặng an nhiên vô sự mạnh mẽ như thường, ăn ngon ngủ ngon rõ ràn giá một thứ thuốc hay lạ thường, chẳng có thuốc nào bì kiệp.

Chư tôn trưởng có lòng hạ cố mua dùng, xin hãy nhớ lưu tâm nhìn kỹ nhãn hiệu ông Phật mập của bổn đường có cầu chứng nơi tòa kẻo lầm thứ giả uống vào thêm hại. Bởi lòng này có kẻ vì tham tâm chế thuốc bậy bạ, ngoài làm hộp ve, toa, nhãn đồng bịch của bổn đường đem đi bán khắp tỉnh khắp làng mà gạt thiên hạ.

Cách dùng : Trước khi dùng thuốc phải lắc cái ve cho thuốc trộn đều, mỗi ngày uống bốn lần, người lớn mỗi lần 1 muỗn soupe 3 giờ đồng hồ uống 1 lần, như bịnh giảm thì thuốc cũng phải giảm, con nít từ 1 tới 2 tuổi cho uống 10 giọt từ 2 tuổi đến 6 tuổi uống 15 giọt, từ 6 tuổi đến 11 tuổi 20 giọt từ 11 tuổi đến 16 tuổi uống nửa muỗn café như chứng bịnh chưa dứt thì cứ uống hoài đến hết bịnh thì thôi, đừng có một bữa uống rồi một bữa nghỉ hóa ra trễ nảy sự kiến hiệu của thuốc.

Mỗi ve lớn giá là . . . . . . 0$80
Mỗi ve nhỏ giá là 0 40

Kính cùng quí vị đặng rõ : **ĐẠI-ÍCH** *tại con đường Thủy-binh, số 383-385 Cholon là một nhà trữ rất nhiều xe-máy đạp, đủ màu, xe rất chắc chắn, nhẹ nhàng, như hiệu* **D.I.C. MALBROUGH AUTOMOTION TALBOT** *giá rẻ hơn các nơi.*

Đèn **SUCCÈS** *đủ kiểu, treo và để bàn rất tiện, sáng không hiệu đèn nào sánh kịp.*

Trữ: Đủ đồ phụ tùng xe-máy, và đồ phụ tùng Đèn Succès với may mui xe-kéo, xe-hơi và nệm xe-hơi.

Kính mời quí vị Lục-châu chiếu cố, bán rất rẻ vì có lợi nhiều lắm.

Hàng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân. (Contre remboursement). Vị nào sẵn lòng chiếu cố, xin gởi trước cho 5 đồng.

Chủ nhân kính cáo.

ĐẠI-ÍCH, 383-385, — rue des Marins. — Cholon

Trinh-thám tiểu thuyết

Số hiệu bổn án 118

Tác-giả Pháp-sĩ : Gia-báu-nhi-Ảo
Dịch-giả Nam-sĩ : Trần song-Bình.

HỒI THỨ BA

(tiếp theo)

Ngày ấy, Quan-tòa đòi hỏi chứng nhơn đã xong, mà sự Bá-Lỗ chưa có bằng cớ cho rõ, Quan-tòa bèn rung chuông một cái, thời Cảnh-sát Viên vào hầu, Quan-tòa vừa thấy mặt Cảnh-sát Viên, thời truyền lịnh mà nói: Cảnh sát Tiên-sanh. . . . . nay chàng Phương-Lục ở đâu. Tiên-sanh thỉnh chàng tới đây hỏi chuyện, mau nghe? Cảnh-sát Viên vâng lịnh ra đi, chừng nửa giờ thời Phương-Lục tới tòa liền đó, thế mà Lục ta còn lánh ra ngoài chợ, cùng hữu nhơn uống rượu giây lâu, Cảnh-sát Viên tìm kiếm được chàng, bèn dắc tay chàng vào tòa hầu chuyện, Quan-tòa thấy Phương-Lục đã tới, liền chào hỏi mà rằng: Trinh-thám Tiên-sanh...... từ khi Tiên-sanh dời gót ra đi, (đi trinh-thám) tôi cứ trông đợi Tiên-sanh mãi, Phương-Lục nghe Quan-tòa có hơi quở trách, chàng liền vòng tay xin lỗi mà rằng: Bẩm quan lớn..... tôi có chức trách trong mình, chẳng dám để lòng giải đãi, bất cứ chỗ nào nguy hiểm, tôi phải thân hành do xét tới nơi, vì tôi do xét các việc chứng cớ cũng nhiều, nên phải chậm trễ thời khắc, Lục ta bèn đem sự chàng Trinh-thám về vụ thất đạo, báo cáo với Quan-tòa, song việc đáng nói thời chàng nói ngay, còn việc không đáng nói thời chàng giấu kỹ. Đoạn Phương-Lục lấy bức thơ của Bá-Lỗ đưa tại tay Quan-tòa mà rằng: Bức thơ này Bá-Lỗ thông tin với nàng Tiết-Tây, biểu nàng kia liệu bề tàng ẩn, còn Phương-Lục có tới nhà Tiết-Tây trò chuyện, thời Lục ta chẳng dám nói ra, Quan-tòa xem thơ rồi, liền vỗ ghế mà nói: Ta xem bức thơ Bá-Lỗ, đã biết chàng ăn trộm bạc bằng, sự này có bằng cớ rõ ràng, chẳng nghi ngại chút nào nữa hết.

Phương-Lục nghe nói chúm chiếm, chẳng đáp lại một lời. Vì chàng biết Quan-tòa sơ ý bị lầm; tưởng Bá-Lỗ là người có tội, chắc ngày sau chàng sẽ trẻc được tên chánh phạm khác, thời danh dự của chàng biết chừng nào. Chàng nghĩ vậy là sự may của chàng, cứ mừng thầm trong dạ. Khi đó Quan-tòa bỏ bức thơ Bá-Lỗ vào trắp, bèn khoát tay Phương-Lục lui ra. Khi Phương-Lục ra đi, Quan-tòa lại căn dặn nói: Tiên-sanh phải coi giữ nàng Tiết-Tây cho kỹ, chớ để nàng đào thoát khó lòng, vì Bá-Lỗ ăn trộm bạc bằng, chắc nàng kia biết chỗ Bá-Lỗ giấu bạc, vụ trộm bạc này có nàng Tiết-Tây làm chứng, thời ta kết án mới xong. Phương-lục mỉm cười mà rằng: Không sao,,,,, không sao,,,,, nàng kia ở trong bàn tay của tôi, chíng chạy đường trời cho khỏi, Quan-tòa nghe nói đẹp dạ, bèn cầm Phương-lục ở lại cả đêm, hai người bàn luận phải quấy với nhau, là bàn luận các chứng cớ về vụ thất đạo ấy.

Sáng ngày, Quan-tòa ngủ dậy thiệt sớm, truyền lịnh đòi nàng Tiết-Tây tới hầu, Phó-an-Đức và Gia-phật-lang cũng tới hầu tòa tái thẩm, ngoài ra các người chứng cớ, tất phải đáo án một lần, chỉ có tên Bộc-nhơn của Bá-Lỗ, bữa trước nó tới lấy bạc tại Pháp quốc ngân-hàng, nay nó bị bịnh nằm nhà thương, không tới hầu tòa được, lại có một tên kia là Nả-lập-Hoa, cũng đi đâu vắng mặt, không tới hầu tại tòa, tuy không có hai tên ấy làm chứng mặc dầu, Quan-tòa cũng phán xét án này cho được.

HỒI THỨ TƯ

Từ ngày Bá-Lỗ bị giam tại ngục, chẳng bước ra khỏi cửa ngục một giờ nào, ban đầu chàng nằm miết cả ngày, chẳng biết trời sớm tối, ít lâu thời chàng gắng gượng ngồi dậy, cứ than vắn thở dài, có khi chàng tới ngục-lại mượn bút nghiên, để làm đơn chống án, ngục-lại có lòng ái ngại, chẳng dám đem giấy bút cho chàng, chàng thấy trong ngục tù phạm sắp hàng, nghe ra nhiều người thán oán, nghĩ thân chàng mang vòng lì tiết, kêu oan khó nỗi vạch trời. Bè thấy ngục-tốt tới phát cơm tù, thời chàng cứ khất khỗ mà hỏi: Thưa bác,,,,,, bác biết quan trên xét án tôi thế nào, sao giam tôi tại ngục lâu ngày, không đòi tôi tới tòa tái thẩm? Ngục-tốt là người lanh lẹ, liền đem lời an ủi mà rằng: Bá-tiên-sanh,,,,,, chẳng kíp thì chầy, Tiên-sanh có ngày tha bổng, tôi nghe quan trên hãi còn xét án, sẽ đòi Tiên-sanh tới tòa bây giờ, Bá-Lỗ nghe nói mặc dầu, chưa biết sao tin thật, chàng ta cứ chắt lưỡi mà rằng: Công-dã-trường,,,,,, Công-dã-trường,,,,,,

(Mai tiếp).

CÁI PHẦN PHƯỚC ĐỨC

CỦA CHƯ TÔN

Đã biết nhiều người đương trạc tuổi xanh lại than vãn rằng vì yếu đuối mà chẳng đặng hưởng sự sung sướng trong đời. Trước hết sự đau đớn hiện diện kế sự đau đớn trong lòng: bởi vì họ tuổi trẻ mà họ đã thấy tướng mạo mình đã già... đã bỏ quá xuân xanh rồi!

Những người bị đau đớn trong việc tu-ổ chỉ tâm như thế thì chẳng nên ngã lòng rằng chỉ

CÓ MỘT SỰ GIẢN MỖI SỨC LỰC XƯA CHO ĐƯỢC BỀN BỈ

Nghĩa là săn sóc lấy mình mà thôi, rồi sẽ được trở lại thành người sức lực mạnh bạo, được tráng kiện, ấy là điều cần kíp đặng mà hưởng sự đời. Hầu khi sự nếng hôm nay thứ thuốc cao thượng tánh hiền lương và rất thần hiệu là :

FLOGALINE

Bổ gân cốt. Làm ra có viên với những chất của loại thảo mộc và thận của thú vật chuyên trị bổ gân cốt ông vì và làm cho từ chi yếu đuối trở lại mạnh như thường.

Có trữ bán tại : **PHARMACIE PRINCIPALE L. SOLIRÈNE** *trước nhà hát tây Saigon.*

Giờ tắm hầu kề. Bể lặng nắng chang chang :
Cuộc vui chơi nơi bãi biển. Thoăn bướm lưới ngoài khơi
NGƯ ÔNG KỂ BÃI HẠT
Dường ấy thì BIẾT BAO CẢNH LỊCH TRẢI QUA, há chẳng
nên mượn máy « ***KODAK*** » chụp làm dấu tích !

Hãy đến lựa mau mau máy chụp hình hiệu « ***KODAK*** » nơi chỗ làm Đại lý
PHARMACIE PRINCIPALE
Ở ngang nhà hát tây.— SAIGON.

Vui lòng đem đủ các kiểu ra cho chư-tôn chọn lựa.

MÁY CHẠY DƯỚI NƯỚC
HIỆU :
L. L.
57-và 10
MÀ LỰC

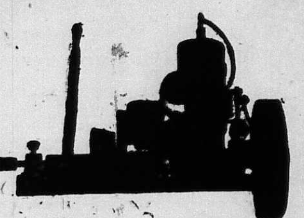

KIỂU RIÊNG ĐỂ CHO TAM BẢN CHẠY MÁY

SỨC MẠNH HƠN HẾT và giá rẻ hơn hết

Xin hãy do tại

A.C.R.I.C.

3 Rue Nôrodom — SAIGON

Thuốc PEPTO-KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Là vị thuốc rất đại bổ không thứ nào bì kịp, chế riêng cho mấy người nào không ăn ngon, ngủ không đặng yên giấc, hay là mệt nhọc vì làm công chuyện nhiều.

Thật là một thứ rượu mùi vị rất ngon ngọt.

Mỗi khi dùng cơm rồi uống một ly nhỏ thứ rượu này thì mau phục sức mạnh lại.

Có gởi bán tại các nhà thuốc.

Xin xem cho kỹ cái hiệu

Laboratoires Maurice ROBIN, 13, Rue de Poissy, PARIS

và đừng chịu thứ nào khác hết.

Bởi vậy số bán càng ngày càng thêm một cách lạ thường
là tại nơi đây bán ròng thuốc tốt
Thiên hạ ưa dùng thuốc của Đại-dược-Phòng L. SOLIRENE

Nội cõi Đông-Pháp, có nhà nầy bán rẻ hơn hết
ở Lục-châu gởi thơ mua thuốc, nhiều hay là ít không tính tiền gởi

VIN TONIQUE & BI-NUTRITIF
Du Docteur RIF

Vệ-sanh TỬU *của Lương-y* **RIF chế ra**

Thứ thuốc rượu nầy là vị đại bổ gan cốt càng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Nhưng kẻ tuổi cao khí lực suy giảm với thấy ngày xuân đã thôn môn, hễ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cải lão thành đồng, một mảy tươi tốt coi như trẻ, lại mạng hơn xưa.

Còn con nít liết ăn được, đón bà mất máu, có người bạch, có chứng, nhưng kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm bội, da mặt đỏ nâng, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Marins số 190-192, Cholon.

Dépôt: Pharmacie Franco-Chinoise des Marins, Cholon.

TÂY SẠCH UẾ TRƯỢC
giết chết cả loại côn trùng và vi trùng độc ác

GIÁ RẺ MÀ LẠI TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

Giá mỗi thùng nhỏ là: **0$50**

THUỐC HIỆU:

Capsules de Santal Salolé Thomas

Khi trước ông Lương-y Méderos có chế một thứ thuốc hiệu là Đông-phương Thiên-trước Santal Citrin tinh.

Trong tờ «Times-báo» tháng Juin năm 1865 trương thứ 571, ông lương-y ấy có làm một bài diễn-thuyết như nầy:

Thuốc nầy hay hơn thuốc Copahu & Cubèbe uống nó vô hại mà mùi thơm tho; dầu uống bao nhiêu cũng không phạt ti, uống nó rồi cái mùi nước đái khác xa ra trong vài ngày sẽ thấy hiệu nghiệm nó.

Thứ thuốc Salol các y-viện đều dùng nó đã đặng 25 năm nay, uống nó vào thì lợi thấy bổ thận.

Trong thứ thuốc hoàn nầy có nhà vị Salol vào trong Santal làm cho cho hai vị thuốc nhập làm một, mà trợ lão dương càng là bổ dưỡng khí ra tráng kiện.

Thuốc nầy đã uống lâm, hễ vào xong rồi thì man thao.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống từ lám hườn cho tới mười hoàn thì chắc lành bình lậu, bất kỳ lâu mới gì phải mạnh rão.

Tại tiệm thuốc Pharmacie principale của ông L. SOLIRÈNE là bào chế hạng hảo chất y-tánh, ngang nhà hát Tây Saigon.

TỦ SẮT HIỆU

«NUGUE» và «GILLOT»

Các vị phú-gia ở Lục-Châu muốn ở ăn yên ổn, kh trộm cướp, mỗi người nên sắm một cái tủ-sắt hiệu «NUG hoặc hiệu «GILLOT» đặng cất vàng bạc thì chắc chắn vô củ.

Những hiệu tủ-sắt nầy lâm tại bên Pháp-Quốc, ai có dùng rồi cũng đều khen là tốt về sự chắc chắn, đã vậy trong cơn hỏa hoạn cũng khỏi lo đồ đạt cất ở trong. — Xin mời đến xem thì sẽ thấy các sự tốt của những hiệu kể trên đây.

Đại-lý nội cõi Đông-pháp:

L'Union Commerciale Indochinoise & Africaine

Hãng nghành ở: Saigon, Pnompenh, Haiphong, Hanoi, Namdinh, Benthuy, Thaibinh, Yunnanfou, Tourane, Hue, Quinhơn, Nhatrang, Donghoi, Thuxa.

YATRÈNE 105

Thuốc trị bịnh kiết.

Bào chế riêng cho trong miền nóng nực dùng là một thứ thuốc rất thần hiệu mà lại hay hơn các thứ khác.

Sức thuốc nầy uống nó thì thấy mau hết hẳng hỏi.

Độc quyền trong cõi Đông-pháp

Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE.

Ở ngang nhà hát tây Saigon.